ORVOSI RENDELŐ

CSALÁDORVOS
Dr. Dömötör Zita
7054 Tengelic, Rákóczi u. 8.
Telefon: 06-74/432-200
06-30/685-3284

Rendelési idő:
Tengelic

Hétfő	8:30 - 12:30
Kedd	10:00 - 13:00
Szerda	8:00 - 10:00
Csütörtök	12:00 - 16:00
Péntek	8:30 - 12:30

Tengelic-Szőlőhegy

Szerda	12:00 - 15:00

FOGORVOS
Dr. Vékás Júlia Andrea
7054 Tengelic, Rákóczi u. 8.
Telefon: 06-74/432-200
Rendelési idő:

Hétfő	Szünetel
Kedd	14:00 - 19:00
Szerda	14:00 - 19:00
Csütörtök	9:00 - 14:00
Péntek	9:00 - 14:00

Csecsemő tanácsadás

Kedd	8:00 - 10:00

Iskolaorvosi rendelés

Csütörtök	11:00 - 12.00

Belgyógyászati szakrendelés

Szerda	10:00 - 12:00

Gyógyszertár
7054 Tengelic, Rákóczi u. 20.
(evangélikus parókia)
Nyitva tartás:
rendelési időben

Ügyelet
január 1-jétől Paks 7030
Rákóczi u. 1.
Tel.: 75/410-222
CSAK JÁRÓBETEGEK ESETÉBEN

JEGYZŐI KÖZLEMÉNYEK

A Képviselő-testület 2012. december 13-án tartotta az év utolsó rendes ülését. A tíz napirendi pontban 2 rendeletet és 12 határozatot fogadtak el a képviselők.

Egyhangúlag elfogadták a testületi tagok az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló új rendeletet, mely már a vagyontörvény szabályaihoz igazodik. A rendelet tartalmazza a vagyon felsorolást, a tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályait, a vagyonkezelői jogra, vagyonhasznosításra, vagyonértékesítésre, vagyonszerzésre vonatkozó előírásokat. Az új rendelet 2013. január 1. napjától hatályos.

Ezt követően módosításra került a Polgármesteri Hivatal Alapító Okirata, melyet Magyarország önkormányzatairól szóló törvény 2013. január 1-jei hatálybalépése indokolt.

A testület ezután beszámolót hallgatott meg az étkeztetés és tanyagondnoki szolgáltatás 2012. évi működéséről, valamint a közfoglalkoztatás teljesüléséről. Az étkezetést átlagosan 63 fő vette igénybe, ebből 70 % 70 év feletti 30 % pedig egészségi állapota miatt jogosult az ellátásra. A tanyagondnoki szolgálatot elsősorban ebéd kiszállítására, bevásárlásban való közreműködésre, gyógyszerkiváltásra és háziorvoshoz, vagy egyéb egészségügyi intézménybe szállításhoz vették igénybe a lakosok.

2012-ben 17 személyt tudott az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatni, ez a szám az előző évihez képest kevesebb, mivel lecsökkent a finanszírozás. A 17 főből tizenöten 6 órás, ketten 8 órás munkaviszonyban dolgoztak.

A képviselő-testület ezt követően meghatározta a 2013. évi munkatervét, majd elfogadták a Faluház 2012. évi tevékenységéről szóló beszámolót. A beszámoló nem csak az IKSZT címbirtokosként kötelezően teljesítendő feladatokat tartalmazza, hanem egyéb programokat is és megemlíti azokat a civil szervezeteket is, amelyek igénybe veszik a közösségi teret.

Elfogadták a képviselők a köztisztviselők illetménykiegészítéséről szóló helyi rendeletet, melynek alapján a polgármesteri hivatalban dolgozó minden köztisztviselő 10 %-os illetménykiegészítésben részesül 2013. évre is.

A következő napirendi pontban határozat született a Zomba Körzeti Intézményi Társulás megszüntetéséről, melyet a köznevelési intézmények állami kézbe adása indokolt. A törvény szerint az általános iskolát a Klebersberg Intézményfenntartó Központ tartja fenn és működteti 2013. január 1. napjától, az óvoda pedig az önkormányzat fenntartásába kerül át, így a társulás megszűnik. Ezzel szorosan összefügg az a döntés is, hogy a Képviselő-testület, mint alapító és fenntartó, elfogadta az óvoda alapító okiratát is, mely szerint 2013-tól az óvoda neve: „Tengelici Mézeskalács Óvoda".

Az egyebek napirendi pontban határozatot hoztak a képviselők arról, hogy a következő évben sem emelik a temetési helyek díjat, kiadtak egy tulajdonosi hozzájárulást 22 kV-os vezeték átépítéséhez, közös megegyezéssel megszüntettek egy haszonbérleti szerződést és tudomásul vették azt, hogy az Alisca Terra Kft, mint szolgáltató 2013. január 1-től 4,2 %-kal megemeli a szilárd hulladékra vonatkozó közszolgáltatás díjait.

Tolnai Lászlóné jegyző

PETŐFI SÁNDOR FALUHÁZ

7054 Tengelic, Petőfi S. u. 9.
Telefon: 06-74/675-650

NYITVA TARTÁS

Hétfő	13:00 - 19:00
Kedd	14:00 - 19:00
Szerda	8:00 - 20:00
Csütörtök	8:00 - 18:00
Péntek	13:00 - 19:00
Szombat	14:00 - 18:00
Vasárnap	14:00 - 15:00

A teleszoba hétfőtől szombatig 14:00 - 18:00 között, pénteken 15:00 - 19:00 között látogatható. A fenti időpontokon kívül a rendezvények időpontjának függvényében tartunk nyitva.

További elérhetőségek:
Schmidt Mária művelődésszervező
Telefon: 06-30/572-4788
E-mail:
tengelicifaluhaz@freemail.hu

Januári programok

Szerdánként du. 5. órakor
Népfőiskola:

Füller Mihály - „Csehül állunk" (előadás a cseh-magyar történelmi kapcsolódásokról)

Előadás az atomerőmű üzemidő hosszabbításáról

Mözsi Népfőiskola vezetői: Mözs épített és szakrális öröksége

Gerzsei Ferencné: A csokoládé

Időpont nélkül:

Internet tanfolyam

Szánkózás az ifjúsággal

A konkrétumokról tájékozódjanak a plakátokról!

Még néhány kép a Tengelici Kolbásztöltő és Forraltbor Fesztiválról

IMPRESSZUM

Tengelici Hírmondó: Kiadja: Az Axel Springer Tolna megyei irodája • A Tolnai Népújság melléklete • Szerkesztőség címe: 7054 Tengelic, Rákóczi u. 11. • E-mail: tengelicpolghiv@t-online.hu
A képekért felelős: Boda László • Nyomtatás: Böcz Nyomda, Szekszárd. Felelős vezető: Böcz Sándor

TENGELIC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK INGYENES LAPJA

2013. január

www.tengelic.hu

Tengelici Hírmondó

TARTALOMBÓL

Közérdekű ❖ Kolbásztöltő és Forraltbor Fesztivál ❖ Karácsonyváró ❖ Új orvosi ügyeleti elérhetőség

KÖZÉRDEKŰ

Köszönetnyilvánítás

2012. IV. negyedévében három alkalommal kértük a lakosságot, hogy adományaikkal segítsék a szociálisan rászorulókat. Októberben gyermekruha, novemberben felnőtt ruha adományokat vártunk, míg decemberben meghirdettük a karácsonyi cipősdoboz ajándék akciót szintén gyermekek javára. Szerencsére mindhárom adománygyűjtés szép eredményt hozott, így sok családnak tudtunk segíteni. Különösen megható volt látni, hogy a cipősdobozokban rejlő meglepetések mekkora örömet okoztak azoknak a kicsinyeknek, akik talán még soha nem kaptak szépen becsomagolt karácsonyi ajándékot. **Köszönet** tehát **minden önzetlen adományozónak!** Őszintén reméljük, hogy az ajándékozónak is akkora öröm volt adni, mint a megajándékozottnak kapni. És reméljük, hogy ez év végén ismét számíthatunk majd az önök adományaira, mert „jónak lenni jó”.

A Szociális Bizottság nevében BOLDOG, BÉKÉS, NYUGODT ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNOK!

Gáncs Tamás Szociális Bizottsági elnök

1 ÉVES A TENGELICI HÍRMONDÓ

2012. januárjában indult útjára Tengelic Község Önkormányzatának ingyenes, havonta megjelenő lapja azzal a célzattal, hogy a Falu TV helyett egy olyan általános tájékoztató eszköz álljon az Önkormányzat rendelkezésére, amely minden egyes háztartásba eljut bel- és külterületen egyaránt. Egy év elteltével mondhatjuk, hogy a lap sikeresen szolgálja azt a célt, hogy mindenki értesülhessen az Önkormányzat híreiről, a jegyző közleményeiről, az orvosi rendelők, a kulturális és sportintézmények nyitva tartásáról, programokról, az iskolai és óvodai eseményekről és mindenről, ami a lakosság érdeklődésére számot tarthat. A nem csak száraz tudnivalókat közzétevő, sok fotóval illusztrált lap már sokak tetszését elnyerte, számítanak rá, szívesen olvassák. Egyéb pozitív hozadéka is van a lapnak, megjelenése óta örvendetesen megnőtt Tengelic inter-netes honlapjának látogatottsága, ahol elektronikus úton is hozzáférhető az újság. Természetesen a legjobb is tehető még jobbá. Ezért kérjük és biztatjuk önöket, hogy mondjanak véleményt lapunkról, álljanak elő új ötletekkel, segítsenek a híranyag összeállításában. További jó olvasást kívánok!

Gáncs István polgármester

TENGELICI KOLBÁSZTÖLTŐ ÉS FORRALTBOR FESZTIVÁL 2012.

Mindannyian egyetérthetünk abban, hogy a 2012. december 8-án megrendezett, immáron a hetedik Tengelici Kolbásztöltő és Forraltbor Fesztivál ismét sikerrel került megrendezésre. Az időjárás biztosította az igazi „disznóvágós” hangulatot, bár a csak arra a napra kijutó hófúvás és hideg talán otthon tartott néhány érdeklődőt, résztvevőt. A rendezvénysátorban azonban senki nem foglalkozott az időjárás viszontagságaival, a szokásos versenyhangulat, vígság, egymás kínálgatása és ugratása kötötte le a csapatokat és a sátor látogatóit. Ez alkalommal 41 csapat nevezett be a megmérettetésre és 35-en le is adták versenyművüket. A Kovács János Venesz díjas mesterszakács vezette zsűri nem csak a legjobb kolbászokat és forraltborokat rangsorolta, hanem a legszebb terítéket és a legötletesebb tálalást is díjazta. Továbbá ismét kiosztásra került a Citrom díj, melyet ezúttal a „legsületlenebb sültkolbász” alkotói érdemeltek ki.

Jilling Tibor

A Sportcsarnokban a szórakoztatásról különböző programok gondoskodtak. Az Alisca Brass Band, Mészáros Zoltán és Molnár Máté „kislegényes” táncbemutatója, a Tengelici Citerások és a Gyermek Tánccsoport, a Bartina Együttes és a Bartina Néptánc Együttes igazi fesztivál hangulatot teremtettek a „disznótorhoz”. A programot tombolasorsolással egybekötött bál zárta, amihez a Tibsa Band húzta a talpalávalót. Jól éreztük magunkat. Remélhetőleg 2013-ban is tölthetünk együtt kolbászt Tengelicen!

❖ ❖ ❖

A rendezvénysátorba belépő tapasztalt látogató először minden bizonnyal Jilling Tibor séf standját keresi fel, aki évről-évre válogatott disznótoros finomságokkal várja a jó ízek kedvelőit. Séfünk számára egy ilyen fesztiválon való részvétel mindenféleképpen kikapcsolódást, szórakozást és feltöltődést jelent. És természetesen kemény munkát, mely a fesztivál előtt egy hónappal indul. Akkor kezdi el megtervezni, hogy mit is készítsen ő és az őt segítő családi csapat. A kínálatban szereplő füstölt kolbászt és szalámit is ilyenkor töltik be és füstölik fel. Fontosnak tartja a hagyományos ízek és elkészítési módok népszerűsítését, de minden alkalommal valami újdonság is kerül az asztalra. A közönség ez alkalommal egy könnyített káposztás-kolbászos korhelylevest kóstolhatott, aminek besűrítéséhez nem a szokásos rántást alkalmazta, hanem sütőtök pürét. A felvonultatott finomságokhoz az alapanyagokat szponzorok biztosítják, de saját éléskamrájukat is megnyitja a tökéletes ízek elérése érdekében. Aki látja és kóstolja a „Jilling Büfé” kínálatát, az azt is érzékeli, hogy Tibor számára a szakácsmesterség nem csak megélhetés, hanem hivatás, igazi szenvedély is.

Hagyomány és evolúció, vallja. Régi receptek, ma már talán szokatlan alapanyagok, módszerek után kutat, hogy bemutassa azokat, hogy visszavezesse őket a köztudatba, és hogy új életet leheljen beléjük a mai ízlésnek, táplálkozási szokásoknak megfelelően. Sze-

rinte jól megférnek egymás mellett a régi és az új konyhatechnikai eljárások, hiszen sok újítás igazából a régen alkalmazott, aztán kicsit elfelejtett módszerek fejlesztése, korszerűsítése révén éli reneszánszát. Régi és új, együtt fontos, két közös nevezővel, a kiváló alapanyaggal - elsősorban hazai termelőktől - és a kíméletes, ízmegőrző elkészítési módok alkalmazásával.

Tibor a mesterség gyakorlása során volt már versenyző és zsűritag is, így mindkét oldalról van tapasztalata. Meggyőződése, hogy a mi fesztiválunkon eddig minden évben a legjobbakat díjazták, bár kétségtelen, hogy nem egyszerű dolog több tucat versenymű közül kiválasztani az érmeseket. Tulajdonképpen szívesen venne részt ismét a zsűrizésben és megtiszteltetésnek venné, de 2008 óta - amikor másodszor is nyert a csapata - nem mérettette meg magát, mint versenyző, és már hiányzik neki a kihívás, a versenyzés. Így ha döntenie kellene a zsűrizés és a versenyen való indulás között, akkor az utóbbit választaná. A fesztivált nagyon jó rendezvénynek tartja - köszönhetően a lelkes szervező-rendező csapatnak -, mely a résztvevőknek és érdeklődő vendégeknek egyaránt nagy élmény. Sokat gondolkodik azon is, hogy miként lehetne még vonzóbbá tenni a fesztivált. Olyan új ötletekre volna szükség, mint amilyen a két évvel ezelőtt az ország leghosszabb kolbászának elkészítése volt. Ilyen lehetne például a csak nézelődő, nem versenyző vendégek bevonása a kolbász gyúrásába, töltésébe, amit aztán meg is kóstolhatnának.

Megállapíthatjuk, hogy a gasztronómia Jilling Tibor életének szerves része. Gondolatban állandóan mestersége tökéletesítésével foglalkozik, miközben nem feledkezik meg alapfilozófiájáról, miszerint „Mindig úgy kell, olyan minőségben tányérra tenni az ételt, mintha a saját édesanyánk ülne az étteremben és kizárólag neki készítettük volna azt. Ahhoz, hogy ezt elérjük, nagyon hosszú a munkafolyamat, amibe beletartozik a menü megtervezése, az alapanyag kiválasztása, megfelelő tárolása és elkészítése, a megfelelő konyhatechnológia alkalmazása, munkahelyi környezetünk tisztántartása, és még nagyon sok minden."

❖ ❖ ❖

A sátorban természetesen a lelkes amatőrök vannak túlsúlyban, akik mind esküsznek a saját titkos receptjükre. Óriási a kavalkád, érdemes elvegyülni a bizonyítani vágyó, védőitaltól és a fesztiválhangulattól víg társaságban. Itt van például ifj. Háry János és csapata Sióagárdról. Kicsit óvatos az ember velük, hiszen még az is lehet, hogy a híres nagyotmondó obsitos leszármazottaival van dolgunk. A csapat önmaga is hinti a kétség magvait, egymást túlharsogva bizonygatják, hogy még csapatkapitányuk iratai sem igazak. Ifj. Háry Jánost nem zavarják az ugratások, tán még rá is játszik egy kicsit. És mivel a név kötelez, próbálja betartani, hogy egy nap legalább egyszer nagyot kell mondani. Büszke háry-jánosságára, a családi vonalat 1804-ig tudja visszavezetni. Nem tudni, hogy az az ős örökített-e át nagyotmondó hajlamot, mindenesetre az tény, hogy János és csapata a két település polgármesterei révén váltak lelkes fesztiválrajongókká, immáron 4 éve. Elismerően szólnak a rendezvényről, nagy bulinak tartják, és szinte már hazajárnak ide. A kolbászversenyt nem veszik véresen komolyan, azt is a mulatság részének tekintik. Csak a nevezéssel járó 5 kg húst dolgozzák fel, hagyományos fűszerezéssel, sok törkölypálinka fogyasztása közben. A csapat tagjai a Sióagárdi Hagyományőrző Egyesület tagjai, tehát jól összeszokott gárda. Most is remekül érzik magukat.

❖ ❖ ❖

A szomszéd csapat asztalánál érdekes felirat hívja fel az arra járók figyelmét: „Tavalyi tombola fődíj itt kóstolható!" Nocsak. Akkor ők a Csongrádi Kolbásztöltők! Valami tényleg lehet a mi fesztiválunkban, ha olyan messziről is már 3 éve minket választanak a nagy riválisok békéscsabai rendezvénnyel szemben. A 30 év átlagéletkorú csapat akadályt nem ismerve jött most is, mert ez a legjobb, mondják. A tavalyi év különösen emlékezetes maradt számukra, hiszen megnyerték a tombola fődíjat, egy malackát. Már nem emlékeznek, hogy azonnal döntötték-e el, de mire malackával a csomagtartóban hazaértek Csongrádba, megszületett az elhatározás, hogy a keresztségben Tengelici Ferenc nevet elnyert jószágból kóstoló lesz a következő évi tengelici fesztiválon. Így aztán Ferenc, a város szélén, egy birtokon, ridegtartásos körülmények között 220 kg-ra gyarapodott. Aztán, amikor beköszöntöttek az első hideg napok meghalt szépen, hogy vendégváró falat lehessen belőle itt. Köszönjük Csongrádi Kolbásztöltők, nagy ötlet volt!

❖ ❖ ❖

Mellettük szintén csongrádiak tevékenykednek. Ők is remekül érzik magukat. Mint kiderül ők a mesterek, míg a másikak a tanítványok. Azzal vívták ki ezt a tiszteletet parancsoló címet, hogy ők már a második Tengelici Kolbásztöltő Fesztivál alkalmával is itt voltak, el is nyerték a „Legmesszebbről Jött Csapat" különdíjat. Ők szintén polgármesteri kapcsolatoknak betudhatóan vették hírét ennek a fesztiválnak. Na, ha Háry Jánoséknál vigyázni kellett az igazmondásra, itt fokozott figyelemre volt szükség. Állítólag ők a Csongrádi Szirén Legények, de nincs egyezség. Írókéz (mert ő tud írni), Michel Montagiból (a főszakács) és Csüllög Róbert (akinek beceneve Irén) az eddig elfogyasztott 4 bögre hangulatfokozó után már nem igen jut megegyezésre a nevet illetően. Abban viszont igen, hogy a csapat PIN kódja 11221. Természetesen szorgosan dolgoznak a versenyművükön is, valamint egy különös színű titkos fasírton. Állítólag sündisznóhús. Vagy birka és marha. Ebben sincs egyetértés. A lényeg, hogy a hangulat a kivilágos-kiviradtig tartson.

❖ ❖ ❖

A nem pesti Pesti családi csapat Kolbász FC néven Faddról érkezett. Asztaluknál készül a kolbász is, de a tárcsán sülő tarja már mindjárt kész, biztos, ami biztos alapon. Ha esetleg nem sikerülne a kolbász. Ezt elég nehéz elképzelni, hiszen Pestiéknél minden évben több disznó végzi a rém-fán, van tehát gyakorlat. Náluk a disznóvágás az év fénypontja. Maguk nevelik a levágásra szánt jószágot, aztán amikor azok elérik a 180 kg-ot, összejön a sógor, koma, jó barát és az asszonynép alkotta társaság, hogy bevégezze sorsukat. Az idén 4 disznó visított a családi böllér kése alatt. Az ez alkalommal 10 fős csapat keményen dolgozott egész nap, de a végeredmény mindenki megelégedésére szolgált. 92 db. 50 cm-es szalámi, 8 hátsó és 2 első sonka, rizses és húsos hurka, valamint disznósajt készült és a fagyasztóba is jutott hús bőven. Mint mindig, a kemény munkát disznótor követte, melynek fénypontjaként a háziasszony specialitás töltött-káposztája a fő fogás. A 20 literes edényben hagyományosan 4 rétegben sorakoznak a kolbászkeverékkel töltött levelek, ami abáló lével leöntve 2 órán keresztül lassú tűzön fő. Természetesen frissen sült töltelékféléket és fokhagymás sült májat is tálalnak ilyenkor. Valószínűleg a fesztiválos „disznótoron" sem muszáj beérniük a sült tarjával, fog az a kolbász sikerülni. A készítők is érezhetik, hiszen önfeledten táncra perdülnek. ***BRM***

(további képek a 6. oldalon és a www.tengelic.hu honlapon láthatók)

OKTATÁSI INTÉZMÉNYI HÍREK

Úszásoktatás a Paksi Tanuszodában

Pályázati és önkormányzati támogatással, a kötelező testnevelés óra keretein belül, térítésmentes úszásoktatáson vettek részt a 3. osztályos tanulók.

A tervezett 10 órás tanfolyam első felét teljesítették novemberben és decemberben. „Igazán izgalmas feladat volt a téglafogócskázás és amikor összevágott csődarabokat kellett megtalálnunk a víz alatt. Ezek után a mélyvíztől már senkinek sem szállt inába a bátorsága...”

Egészségnevelési projekt

„A legdrágább kincsünk az egészség” - volt a mottója annak a két hónapon átívelő projektnek, mely az egészség megőrzése jegyében telt. A programok között szerepelt: rajzpályázat, rendhagyó környezetismeret óra keretében Pallóné Király Erika védőnői tájékoztatója, osztályonkénti gyümölcssaláta-készítés, a valamennyi diákunkat érintő fogászati szűrővizsgálat. Iskolaorvosunk, dr. Dömötör Zita osztályfőnöki órán beszélgetett a 7-8. osztályosokkal, felvilágosítva őket a serdülőkor problémáiról.

Jöjj el kedves Télapó...

Az év utolsó hónapja a hagyományok ápolása, az ünnepvárás jegyében telt az intézményben és szinte valamennyi nap tartogatott valami meglepetést. Mikulás, méghozzá nem is egy lepett meg bennünket hatodikán délelőtt. Az álruha a Kajdacsi Motoros Klub tagjait rejtette, akik jó szokásukat megőrizve látogattak el hozzánk idén is. A Taba János vezette tagok adakozásának eredményeként valamennyi diákunk ajándékcsomagot vehetett át és ajándékkal lepték meg még az osztályfőnököket is.

„... ezért inkább játék volt, mint tanulás." - számolt be élményeiről Rohn Csenge. (A képen jobbról a második.)

A testnevelőink szervezte projektzáró sportdélutánon - mint arról e kép is tanúskodik - sikerült megmozgatnunk az iskola összes tanulóját.

Jó szívvel, önzetlenül örömet szerezni - vallják a klub tagjai - nem csak Mikuláskor.

Kiskarácsony, nagykarácsony...

Kivettük részünket a település lakóinak rendezett adventi napok programjából, melyen az ötödikesek betlehemi jelenettel, a kórus, a citera és gitár szakkör tagjai karácsonyi dalokkal szórakoztatták a megjelenteket.

Nem csak azért különleges a téli szünet előtti utolsó nap, mert utoljára van együtt az iskolai közösség, hanem mert azt az ünnepvárás hangulata hatja át. Az ünnepi műsor, az igazgatói köszöntő egymás tiszteletéről, szeretetéről szólt, az ajándékosztás és ajándékkészítés, „az adni és kapni is öröm” örök üzenetét állította példaként.

A 4. osztályosok műsorral köszöntötték a Mikulást, amit alsós diáktársaik mellett az óvodásoknak is előadtak a Faluházban

Az 5. osztályosok ünnepi műsora

A hagyományos játszóházban kicsi és nagy egyaránt készíthetett a szeretteinek ajándékot

Lehetett itt mézeskalácsot díszíteni, 3D-s ajándékkártyát, hógömböt gyártani, csillagdíszt, ablakdíszeket készíteni. Az ünnepi program sikeréhez sokan, sokféleképpen járultak hozzá. A teljesség igénye nélkül az alábbiaknak mondunk külön is köszönetet: a Felnövekvő Nemzedékért Alapítvány támogatóinak az elmaradhatatlan karácsonyi csomagok anyagi fedezetéért, a Szülői Munkaközösség tagjainak a csomagok összeállításában való közreműködésért, Pintér Gábornak karácsonyfa biztosításáért, Füller Tímeának és Tivadarné Kránitz Noéminek méz adományozásáért.

Szíjártó József iskolaigazgató

„Luca, Luca kitty-kotty, galagonya három...”

December 13. Luca nap az óvodában

A karácsonyi ünnepkör egyik jeles napja, melynek érdekes szokásait, hiedelmeit igyekszünk újra feleleveníteni. Évek óta búzát vetünk ezen a napon, de hagyománnyá vált a gyerekek lucázása is. Minden évben a középső csoportosok mesélik el a szokásokat és mondókákkal, versikékkel kívánnak egészséget, bőséget, jó termést a következő évre.

Luca napi szokások

Luca neve a lux (fény, fényesség, világosság) szóból ered. Amikor életbe lépett a Gergely-naptár, december 13-a volt az év legrövidebb napja, ezért lett a nap Luca napja. Luca napjához több népszokás is kapcsolódik. Luca napon régen tilos volt fonni, sütni, mosni. Nem volt ajánlatos kölcsönadni sem, mert az elkért dolgok boszorkányok kezére kerülhettek.

Eredete

Ezen a napon Szent Lucára emlékezünk, aki egy előkelő szicíliai családban nevelkedett. A keresztény hitre tért szép fiatal leány szüzességet fogadott, hogy életét Krisztusnak szentelhesse, majd mártírhalált halt hitéért. Példamutató tisztasága és alázatos élete folytán nevét a fény (lux) szóval is kapcsolatba hozták. Németországban kedvelt szent. Északon a Luca-menyasszonyt koszorúval és gyertyával 1780-ben említik először. A Skandináv országokban, ahol a fényre a hosszú zord tél miatt nagyon vágynak az emberek, Luca napja lényegesen jelentősebb ünnep, mint nálunk. Magyarországon Luca-napon a család minden tagjának sütnek egy lucapogácsát, és egyikbe pénzdarabot rejtenek el. Aki ráharap, szerencsés lesz.

Luca-naptár

A „Luca-naptár” a régi magyar Luca-hagyománykör egyik eleme, mi szerint a következő esztendő januárjában a megfigyelési helyen olyan idő lesz (átlagosan), mint Luca napján (december 13.), februárban olyan, mint Luca másnapján és így tovább egészen karácsonyig, ami a következő decemberi időjárásra utal.

Luca-szék

A „Luca széke” készítését december 13-án kezdik el és kilencféle fából készül. Kökényből, boróka-, jávor-, körte-, som-, jegenyefenyő-, akác-, cser-és rózsafából. Szögek helyett kizárólag bükkfából faragott ékek tartják össze. 13 napig készül úgy, hogy minden nap csupán egy-egy műveletet lehet rajta elvégezni („lassan készül, mint a Luca széke”). Az az ember, aki december 24-én, a keresztúton, az éjféli misére elviszi és feláll rá, megláthatja, hogy a gyülekezetben ki a boszorkány, mert akkor azok szarvat hordanak.

Lucázás (kotyolás, palázolás)

Luca napjának hajnalán a gyerekek (esetenként kísértetnek öltözve) körbejárták a házakat, és lopott fán vagy szalmán térdepelve mondókákkal bő termést és jószágszaporulatot ígértek kisebb ajándékokért cserébe, és átkokat, ha nem kapnak ajándékot.

További szokások

Kevés olyan jeles nap van, amelyhez annyi szokás, hiedelem, jóslás, tiltás kapcsolódna, mint december 13-hoz, Luca napjához. Ez a nap épp úgy alkalmas volt termékenység varázslására, mint házasság-, halál- és időjóslásra, vagy bizonyos női munkák tiltására. Luca napját az egész magyar nyelvterületen gonoszjáró napnak tartották, ezért mindenütt védekeztek a boszorkányok ellen. Fokhagymával dörzsölték be az állatok fejét, az ólak ajtajára keresztet rajzoltak, hamut szórtak a kapuk elé, lefekvés előtt fokhagymás kenyeret ettek, hogy szagával elriasszák a gonosz szellemeket, és elzárták a seprűket, nehogy azon nyargalásszanak a boszorkányok.

A lányok ezen a napon 12 gombócot főztek. Mindegyikbe egy férfi nevét rejtették. Amelyik gombóc legelőször a víz felszínére jött, megmondta ki lesz a férjük. Luca napkor vetik a lucabúzát. A búzaszemek gyorsan csíráznak, azt tartják, ha Karácsonyra kizöldül, jó termés várható. Az időjárásra a székelyek hagymából jósoltak. A vöröshagymából lefejtettek 12 réteget, ez az év egy-egy hónapjának felelt meg. Mindegyikbe egy kevés sót szórtak, amelyikben elolvadt, az a hónap esősnek ígérkezett, a többi száraznak.

Huber Péterné óvodavezető

„Luca, Luca, kitty-kotty,
Tojjanak a tiktyok!
Kolbászuk olyan hosszú legyen, mint a falu hossza,
Szalonnájuk olyan széles legyen, mint a mestergerenda,
Zsírjuk annyi legyen, mint kútban a víz!
Annyi pénzük legyen, mint a pelyva,
Annyi csirkéjük legyen, mint a fűszál,
Annyi tojásuk legyen, mint égen a csillag!
Luca, Luca, kitty-kotty,
Tojjanak a tiktyok!”
(népi mondóka)

Donászy Magda:
Új esztendő

Éjfél tájban
megérkezik
újesztendő napja,
pilinkélő
hóhullásban,
jégvirágos fagyban.
Havas ágon lengő
széllel bélelt kendő.
Fenyőtoboz
harangozza:
Újesztendő eljő!

KARÁCSONYVÁRÓ

Idén második alkalommal adott otthont a tengelici Petőfi Sándor Faluház a karácsonyt megelőző adventi napoknak. Három napon keresztül, december 20-22.-ig vártuk az ünnepelni vágyókat.

Első nap - a zsúfolásig megtelt díszteremben - a tengelici iskolásoké volt a főszerep. A Gyermekkórus, valamint a Tengelici Nyugdíjasok, a Citera és Gitár szakkörös gyerekekkel kiegészülve nyitották meg a rendezvénysorozatot. Őket az általános iskola 5. osztályosainak karácsonyi műsora követte, a programot pedig a Kajsza kvartett fantasztikus koncertje zárta.

Második nap a falu legkisebbjei, az óvodások léptek először színpadra, majd a Mécses Csoportot hallgathatták az érdeklődők. Az estét a Szőlőhegyi Nyugdíjasok karácsonyi dalai zárták a Faluház előtti Betlehemnél.

Utolsó nap a pécsi UniCum Laude énekegyüttes több mint egy órás fantasztikus koncerttel szórakoztatta a jelenlévőket. Azt hittük a hangulatot már nem lehet fokozni, de a Bartina zenekar fergeteges előadásával a tetőfokára hágott a hangulat. Mindkét együttest vastapssal jutalmazták a nézők. Az este további részében Gáncs István polgármester pohárköszöntője után, Jilling Tibor csülkös finomságait kóstolhatták meg a vendégek. A kellemes hangulatú estén a Bartina zenekar szórakoztatta a közönséget, hagyományos, magyar zenéjével.

Természetesen nem maradhatott el az estékről a forralt bor, a forró tea, a zsíros kenyér és a mézeskalács sem; sőt első nap kakaós és mákos kalács, másnap pedig kenyérlángos is várta a Faluházhoz látogatókat. A helyiek gobelin és keresztszemes munkáiból készített kiállítás is várta az érdeklődőket, illetve a kézműves szakkör tagjainak munkáiból is kedvükre válogathattak.

Reméljük ezekkel a napokkal, a műsorokkal, a sok-sok fellépővel, az apró finomságokkal sikerült egy kicsit még szebbé varázsolni ezt az egyébként is csodaszép ünnepet!

Schmidt Mária
művelődésszervező

további képek a www.tengelic.hu honlapon láthatók